

27 Μαγτίου, 1991

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΝΤΑΡΑ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση,

(Υπόθεση Αρ. 638/89).

Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Δικαστικός Έλεγχος — Τεχνικά θέματα — Εξουσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου κατά την εξέταση και έλεγχο της νομιμότητας διοικητικής απόφασης — Δεν υποκαθιστά την κρίση του αποφασίζοντος οργάνου και δεν ανατρέπει την προοβαλλόμενη απόφαση αν ήταν εύλογα εφικτή στα πλαίσια της διακριτικής του ευχέρειας — Αν η απόφαση στηρίζεται σε μελέτες εμπειρογνομόνων σε επιστημονικά θέματα διαπιστώνεται απλώς το αυθαίρετο ή το προδήλως παράλογο — Αν υπάρχουν δύο εκθέσεις εκτιμητών το Δικαστήριο δεν μπορεί να εκφραστεί τελεσίδικα ως προς το ποια ευρήματα είναι τα ορθότερα — Η κρίση αυτή ανάγεται στην εξουσία του διοικητικού οργάνου.

Με την παρούσα προσφυγή προσβλήθηκε απόφαση του Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων με την οποία επέβαλε στον αιτητή το ποσό των £17.500 ως φόρο κεφαλαιουχικών κερδών για κέρδος που είχε από την πώληση κτήματός του. Στην αρχική φορολογία που του επιβλήθηκε (ύψους £16,900) ο αιτητής υπέβαλε ένσταση η οποία συνοδευόταν με έκθεση εκτιμητή αναφορικά με την αξία του ακινήτου κατά την 27.6.78 σύμφωνα με την οποία η αξία κατά την εν λόγω ημερομηνία ήταν μεγαλύτερη απ' ό τι υπολογίστηκε και επομένως το φορολογητέο κέρδος από την πώληση μικρότερο.

Εις απάντηση της ένστασης αυτής ο καθ' ου η αίτηση κοινοποίησε την απόφασή του στον αιτητή βάσει της οποίας η αξία του κτήματος κατά την 27.6.78 ήταν μικρότερη και η επιβληθείσα φορολογία αυξανόταν σε £17,500. Ο αιτητής ισχυρίζεται έλλειψη δέσφιας και ορθής έρευνας εκ μέρους του καθ' ου η αίτηση λόγω της

αύξησης της επιβληθείσας φορολογίας.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

5 (1) Το Ανώτατο Δικαστήριο κατά τον έλεγχο της νομιμότητας διοικητικής απόφασης δεν υποκαθιστά την κρίση του αποφασίζοντος οργάνου και δεν ανατρέπει την προσβαλλόμενη απόφαση αν ήταν εύλογα επιδικτή. Όταν ιδίως η απόφαση στηρίζεται σε μελέτες εμπειρογνομόνων ο έλεγχος του δικαστηρίου αποβλέπει στη διαπίστωση του αυθαίρετου ή του προδήλως παράλογου. Το αποφασίζον όργανο πρέπει να ενεργεί βάσει της χρηστής διοίκησης.

10 (2) Το Δικαστήριο δεν μπορεί να εκφραστεί τελεσιδίκια αναφορικά με το ποιά ευρήματα είναι τα ορθότερα στις δύο εκθέσεις. Η κρίση αυτή ανάγεται στην κατά νόμο εξουσία του διοικητικού οργάνου. Μπορεί όμως βάσει των στοιχείων ενώπιόν του να εξετάσει αν η απόφαση λήφθηκε αυθαίρετα ή είναι προδήλως παράλογη.

15 (3) Η απόφαση του καθ' ου η αίτηση ήταν εύλογα επιτρεπτή. Η έκθεση του εκτιμητή του ήταν επιστημονικά πιο εμπειροστατωμένη.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Προσφυγή.

20 Προσφυγή εναντίον της απόφαση του Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων να επιβάλει στον αιτητή το ποσό των £16,900.- φόρο κεφαλαιουχικών κερδών.

Μ. Βασιλειάδης, για τον αιτητή.

25 *Γ. Λαζάρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

Ο Δικαστής κ. Αρτεμίδης ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

30 ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ: Ο αιτητής ήταν ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης ενός χωραφιού, εκτάσεως 7-2-1800 τ.π., στην τοποθεσία Αλυκή, χωριό Χλώρακα, Πάφος, υπό κτηματολογικά στοιχεία: τεμάχιο 240, Φ/Σχ. XLV/58.W.2. Ο αιτητής επώλησε στις 11.11.81 το κτήμα αυτό για ποσό £152,500.

Ο καθ' ου η αίτηση με σχετική ειδοποίηση του στις 17.2.86 προς τον αιτητή, του επέβαλε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, βάσει του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου του 1980 (52/80), ύψους £16,900, αφού καθόρισε την αγοραία αξία του ακινήτου κατά την ουσιώδη ημερομηνία, δηλαδή 27.6.78, σε £63,000. Ο αιτητής υπέβαλε ένσταση στην πιο πάνω φορολογία υποστηρίζοντας την με έκθεση εμπειρογνώμονα - εκτιμητή αξιών γης. Ο καθ' ου η αίτηση εξήτασε την ένσταση και στις 14.6.89 κοινοποίησε στον αιτητή την απόφασή του, βάσει της οποίας αυξανόταν το ποσό του φόρου που επιβλήθηκε σε £17,500, αφού μείωσε την αξία του ακινήτου κατά την 27.6.78 από £63,00 σε £57,000, έτσι που να αποκομίζεται μεγαλύτερο κέρδος στον αιτητή από τη διάθεση του κτήματος για ποσό £152,500.

Μια από τις εισηγήσεις του δικηγόρου του αιτητή, βάσει των οποίων και επιζητείται η ακύρωση της επίδικης απόφασης, είναι πως ο καθ' ου η αίτηση δεν προέβη στη δέουσα και ορθή έρευνα. Αυτό δε καταδεικνύεται από το γεγονός ότι αρχικά καθόρισε την επιβληθείσα φορολογία στο ποσό των £16,900, ενώ μετά την ένσταση του αιτητή το αύξησε σε £17,500, μολονότι για την είσπραξη του αρχικού ποσού είχε εκδοθεί και σχετικό ένταλμα από το Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου.

Η απόφαση του καθ' ου η αίτηση βασίστηκε στην έκθεση του αρχιφοροθέτη φόρου κληρονομιών Γρηγόρη Ματέα, ειδικού εμπειρογνώμονα επί των αξιών γης, ο οποίος και αντεξετάστηκε εξονυχιστικά από τον δικηγόρο του αιτητή.

Ο κ. Ματέας είτε στη μαρτυρία του πως συνηθίζεται στο τμήμα τους να γίνεται πρώτα μια προκαταρκτική εκτίμηση του αντικειμένου, αξίας ακινήτου, για να ακολουθήσει αργότερα εμπειριστατωμένη. Και τούτο γιατί στο τμήμα ετοιμάζονται πάνω από 5,000 εκθέσεις εκτιμήσεων το χρόνο. Έτσι, και στην κρινόμενη υπόθεση έγινε η προκαταρκτική εκτίμηση για να ακολουθήσει η λεπτομερής, που έχει κατατεθεί στο Δικαστήριο.

Κατά την αντεξέταση του κ. Ματέα καταβλήθηκε προσπάθεια από το δικηγόρο του αιτητή να δείξει πως η έκθεση του είναι εσφαλμένη γιατί η αξία του επίδικου κτήματος, στις 27,6.78, ήταν πολύ μεγαλύτερη από £57,000.
 5 Σημειώνω εδώ πως ο εμπειρογνώμονας του αιτητή την καθορίζει σε £102,937.

Το άρθρο 21 του νόμου προνοεί πως ο φόρος καταβάλλεται ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ένσταση ή προσφυγή του φορολογουμένου, εκτός αν ο διευθυντής του φόρου εισοδήματος διατάξει αναστολή της πληρωμής του, ενώ το
 10 άρθρο 14 δίδει σ' αυτόν εξουσία να κάμνει συμπληρωματική βεβαίωση του ποσού του φόρου αν η αρχική εκτίμηση είναι χαμηλότερη από την πραγματική.

Έχει επανειλημμένα λεχθεί πως το διοικητικό δικαστήριο, κατά την εξέταση και έλεγχο της νομιμότητας διοικητικής απόφασης, δεν υποκαθιστά την κρίση του αποφασίζοντος οργάνου και δεν ανατρέπει την προσβαλλόμενη απόφαση αν ήταν εύλογα εφικτή μέσα στα πλαίσια της διακριτικής του ευχέρειας. Όταν μάλιστα η απόφαση στηρίζεται σε μελέτες εμπειρογνομώνων πάνω σε εξειδικευμένα ή επιστημονικά θέματα, ο έλεγχος του δικαστηρίου αποβλέπει μόνο στη διαπίστωση κατά πόσο η λήψη της ήταν αυθαίρετη ή προδήλως παράλογη. Το αποφασίζον όμως όργανο αναμένεται να ενεργεί με γνώμονα τα θέσμιμα της χρηστής διοίκησης, επιδεικνύοντας δηλαδή ζήλο για την αντικειμενική εφαρμογή του νόμου, αποδίδοντας στον διοικούμενο τα εξ αυτού δικαιώματά του. Αυτό όμως προ-
 15 απαιτεί την απαλλαγή των διοικητικών οργάνων από την εσφαλμένη νοοτροπία αντιπαράθεσης τους με τον πολίτη στην προσπάθειά τους να εξυπηρετείται το κακώς νοούμενο συμφέρον της διοίκησης.
 20
 25
 30

Στην εξεταζόμενη υπόθεση ο καθ' ου η αίτηση είχε ενώπιόν του δύο εκθέσεις εμπειρογνομώνων, του κ. Ματέα, αρχιφοροθέτη φόρου κληρονομιών, και του κ. Γεωργιάδη εκ μέρους του αιτητή. Αναθεωρώντας την επίδικη απόφαση το δικαστήριο δεν μπορεί, κατά την άποψή μου, να εκφραστεί τελεσίδικα αναφορικά με το ποιά ευρήματα είναι
 35

το ορθότερα στις δύο εκθέσεις, γιατί αυτή ακριβώς η κρίση ανάγεται στην κατά νόμο άσκηση των εξουσιών του διοικητικού οργάνου.

Μπορεί όμως το δικαστήριο να εξετάσει όλα τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης για να διαπιστώσει μήπως το αρμόδιο όργανο ενήργησε αυθαίρετα στις επιλογές του, ή κατά πόσο η απόφαση του είναι προδήλως παράλογη. 5

Κατά την άποψη μου η απόφαση του καθ' ου η αίτηση να ενεργήσει βάσει της έκθεσης του εμπειρογνώμονα Ματέα ήταν εύλογα επιτρεπτή. Η έκθεση αυτή είναι επισημονικά πιο εμπειροστατωμένη και τεκμηριωμένη από αυτή του κ. Γεωργιάδη, κάτι μάλιστα που διαπιστώθηκε και στην αντεξέταση του κ. Ματέα. 10

Καταλήγω επομένως στο συμπέρασμα ότι η απόφαση του καθ' ου η αίτηση δεν πάσχει. Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα. 15

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.